

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

14 Ebrill 2023

Annwyl Huw,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 31 Mawrth 2023 yn gofyn am ymateb i gwestiynau a godwyd yng nghyfarfod y Pwyllgor ar 27 Mawrth 2023.

Hoffwn ddiolch i chi am godi'r pwyntiau pwysig hyn, a gobeithio bod fy ateb yn rhoi'r eglurder a'r sicrwydd y gofynnir amdanynt o ran Rheoliadau'r Weithdrefn Dyletswydd Gonestrwydd (Cymru) 2023.

Nodwn fod ymgynghoriad wedi'i gynnal yn ystod hydref 2022. A oes modd i chi:

a) Egluro pam na chafodd y Rheoliadau eu gosod gerbron y Senedd tan 9 Mawrth 2023?

Daeth yr ymgynghoriad i ben ar 16 Rhagfyr 2022 ar ôl estyniad byr i roi cyfle i rai rhanddeiliaid allweddol ychwanegol ymateb. Cawsom dros 130 o ymatebion a thua 1200 o sylwadau.

Cymerodd y rhain amser i'w dadansoddi'n effeithiol ac roedd yn gofyn i ni gyfathrebu â rhai o'r ymatebwyr i drafod eu sylwadau er mwyn sicrhau ein bod yn dehongli'n gywir y diwygiadau defnyddiol a awgrymwyd ganddynt. Roedd yr ymatebwyr hyn yn cynnwys sefydliadau rhanddeiliaid gofal sylfaenol a BMA Cymru Wales. Yna roedd angen ystyried yr ymatebion yn ofalus a datblygu ymhellach unrhyw ddiwygiadau a wnaed. Er enghraifft, mynegodd BMA Cymru Wales bryderon am y diffyg cydraddoldeb adnoddau rhwng timau cwynion y Bwrdd Iechyd a darparwyd Gofal Sylfaenol, a oedd yn effeithio'n uniongyrchol ar eu gallu i ymateb yn amserol i ddiwyddiadau Dyletswydd Gonestrwydd. Felly, fe wnaethom newid yr amser disgwylidig ar gyfer ymateb ysgrifenedig i 5 diwrnod gwaith ar ôl dyddiad yr hysbysiad uniongyrchol, yn hytrach na'r 2 diwrnod gwaith a nodwyd yn flaenorol.

b. Cadarnhau na anfonwyd canllawiau ynghylch y Rheoliadau at sefydliadau perthnasol tan yr wythnos yn dechrau 20 Mawrth 2023, ac egluro pam?

Anfonwyd y Canllawiau Statudol terfynol, y deunyddiau ategol a'r Rheoliadau ategol i gyrff y GIG yr wythnos yn dechrau 20 Mawrth 2023; fodd bynnag, dylid nodi bod drafft terfynol wedi'i rannu hefyd ag arweinwyr gweithredol y ddyletswydd gonestrwydd ym mhob corff GIG (Byrddau Iechyd, Ymddiriedolaethau GIG ac Awdurdodau Iechyd Arbennig) sy'n ffurfio'r Bwrdd Gweithredu ar gyfer y Dyletswyddau Gonestrwydd ac Ansawdd ar 24 Chwefror 2023. Mae'r swyddogion gweithredol arweiniol hyn ar gyfer y Byrddau Iechyd hefyd yn

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

rhannu'r cyfrifoldeb am wasanaethau gofal sylfaenol. Yn ogystal mae cynrychiolydd o Raglen Strategol Genedlaethol Cymru ar gyfer gofal sylfaenol yn aelod a rhoddodd gyngor drwy gydol y cyfnod datblygu a gweithredu.

Mae fersiwn ymgynghori'r canllawiau a'r Rheoliadau wedi'u rhannu â holl randdeiliaid a chyrrff y GIG ers Medi 2022 a chafwyd sgysiau â'r rhanddeiliaid hyn ynghylch cynnwys y canllawiau a'r Rheoliadau trwy gydol y cyfnod hwn. Parhaodd y model cydweithredol hwn drwy gydol y broses o ddatblygu'r ddyletswydd gonestrwydd yma yng Nghymru. Cymerodd pob sefydliad sy'n cynrychioli contractwyr gofal sylfaenol ran wrth lunio'r canllawiau drwy gyfrwng digwyddiadau rhanddeiliaid dros y 2 flynedd flaenorol.

Cafodd y canllawiau statudol eu rhannu a'u deall gan y cyrrff GIG y daeth y ddyletswydd i rym iddynt o 1 Ebrill 2023.

Mae'n bwysig cydnabod bod dyletswydd gonestrwydd yn golygu newid graddol sy'n adeiladu ar y canllawiau Gweithio i Wella presennol a'r Rheoliadau y mae darparwyr gofal sylfaenol a chyrrff y GIG wedi bod yn ddarostyngedig iddynt ers 2011.

c. Egluro pam mae Llywodraeth Cymru yn dymuno i'r Rheoliadau ddod i rym ar 1 Ebrill 2023?

O ystyried yr amcanion polisi sy'n sail i'r ddwy Dyletswydd, a manteision cysylltiedig dyletswyddau o'r fath ar gyfer y gwasanaeth iechyd a phobl Cymru; penderfynwyd yn briodol i fwrw ymlaen i weithredu'r Dyletswyddau ar 1 Ebrill fel y cynlluniwyd. Dyma oedd y consensws hefyd yn yr adborth gan gyrrff y GIG.

Nid yw'n ymddangos bod cyfnod gweithredu, er mwyn helpu sefydliadau perthnasol i sicrhau bod ganddynt y prosesau cywir a gofynnol ar waith. A oes modd i chi:

a). Gadarnhau mai dyma sy'n wir, ac egluro pam?

Mae rhaglen weithredu helaeth ar y gweill ers 2021 sy'n goruchwyllo gwaith paratoi'r GIG, dan arweiniad Grŵp Llywio'r GIG a Llywodraeth Cymru, ac ers Hydref 2022 mae Bwrdd Gweithredu'r GIG wedi bod yn arwain parodrydd y GIG. Mae'r aelodaeth yn cynnwys prif swyddogion gweithredol o fyrddau Iechyd y GIG, Ymddiriedolaethau'r GIG ac Awdurdodau Iechyd Arbennig, sy'n gyfrifol am sicrhau bod eu sefydliad yn barod ar gyfer gweithredu'r dyletswyddau Gonestrwydd ac Ansawdd. Mae hwn wedi bod yn fodel hynod lwyddiannus gydag ymgysylltu beirniadol ac arweinyddiaeth angenrheidiol i helpu sefydliadau i sefydlu'r prosesau cywir.

Mae sesiynau hyfforddi ac ymgysylltu sylweddol â rhanddeiliaid ar y gweill ers hydref 2022 i alluogi Byrddau Gweithredol cyrrff y GIG a thimau Uwch Reoli i fod yn gwbl barod ar gyfer y ddyletswydd Gonestrwydd sydd ar ddod. Mae holl sefydliadau'r GIG wedi rhoi sicrwydd drwy lythyrau ysgrifenedig at y cyfarwyddwr clinigol cenedlaethol yn Llywodraeth Cymru ac yn ystod eu cyfarfodydd Cyd-dîm Gweithredol (JET) /Ansawdd, Cynllunio a Chyflawni Integredig (IQPD) bod eu paratodau ar y gweill a'u bod yn hyderus y byddent yn barod i ddechrau'r ddyletswydd ar 1 Ebrill.

Dylid nodi hefyd bod y dyddiad gweithredu wedi cael ei rannu'n gyhoeddus ers mis Medi 2022.

Mae'r cyfuniad o'r pwyntiau hyn yn ateb y cwestiwn pam nad oes cyfnod gweithredu ychwanegol ar ôl i'r Dyletswyddau gael eu deddfu a dod yn gyfreithiol rwymol.

b. Cadarnhau a ystyriwyd cyfnod o'r fath?

Ni ystyriwyd bod cyfnod gweithredu yn angenrheidiol gan fod Llywodraeth Cymru yn gweithio mewn partneriaeth â holl Gyrrff y GIG trwy eu haelodau gweithredol a rhanddeiliaid allweddol eraill a oedd yn bresennol yn y Bwrdd Gweithredu yn y cyfnod cyn 1 Ebrill 2023. Noder bod Deddf Ansawdd ac Ymgysylltu ag Iechyd a Gofal (Cymru) wedi cael y Cydsyniad Brenhinol ar 1 Mehefin 2020.

A wnaiff Llywodraeth Cymru sicrhau bod prosesau adolygu ar waith fel y gellir diwygio'r canllawiau perthnasol pe bai unrhyw faterion yn ymwneud â gweithredu'r system newydd yn cael eu nodi, ac a allwch gadarnhau amseriad unrhyw adolygiad o'r fath?

Mae'r broses adolygu arferol ar waith gyda'r nod o adolygu'r canllawiau 5 mlynedd ar ôl eu gweithredu. Mae cefnogaeth a goruchwyliaeth parhaus ar gyfer cyrff y GIG yn digwydd drwy gyfarfodydd Cyd-dîm gweithredol (JET) Llywodraeth Cymru a'r Rhwydwaith Gonestrwydd, sydd newydd ei ffurfio, ac mae hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr gofal sylfaenol. I gloi, rwy'n gobeithio bod y llythyr hwn wedi ateb yn llawn y cwestiynau a ofynnwyd i'r Pwyllgor gan BMA Cymru Wales a bod sicrwydd digonol wedi'i roi ynglŷn â'r gwaith paratoi gofalus a'r gefnogaeth i sefydliadau'r GIG wrth iddynt roi'r ddyletswydd gonestrwydd ar waith.

Yn gywir

Eluned Morgan AS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol